

Zadania konkursowe Tygodnia Patriotycznego

wtorek 8.11.2016

Zadanie 1. (0–3 pkt.)

Podaj nazwy trzech grup społecznych, na które ze względu na posiadany majątek i prawa, dzieliła się ludność miast w Polsce Piastów.

- a) .....
- b) .....
- c) .....

Zadanie 2 (0–3 pkt.)

Na podstawie poniższej informacji zapisanej przez Jana Długosza oraz posiadanych wiadomości odpowiedz na pytania.

„W ten sposób zatem przywrócono Polsce z Bożą pomocą berło królewskie i zaszczytną godność króla, których była pozbawiona niemal przez 200 lat.”

- a) O czyjej koronacji informuje przytoczona wypowiedź?
.....
- b) Gdzie (podaj nazwę miasta) i kiedy (podaj datę roczną) ona nastąpiła?
.....
- c) Podaj imię i nazwisko arcybiskupa, który dokonał koronacji?
.....

Zadanie 3. (0–10 pkt.)

Do każdego z podanych władców piastowskich dopasuj imię jego matki wstawiając odpowiednie cyfry w wykropkowane miejsca.

a) Bolesław Chrobry - (.....)	1. Rycheza
b) Mieszko II - (.....)	2. Judyta
c) Kazimierz Odnowiciel - (.....)	3. Jadwiga
d) Bolesław Śmiały - (.....)	4. Dobrawa
e) Bolesław Krzywousty - (.....)	5. Dobroniega
f) Władysław Wygnaniec - (.....)	6. Eufrozyna
g) Kazimierz Sprawiedliwy - (.....)	7. Emnilda
h) Przemysł II - (.....)	8. Zbysława
i) Władysław Łokietek - (.....)	9. Salomea
j) Kazimierz Wielki - (.....)	10. Elżbieta

Zadanie 4. (0–5 pkt.)

Przeczytaj dokładnie tekst a następnie na jego podstawie odpowiedz na poniższe pytania.

„W XIII wieku w życiu religijnym Polski wystąpił nowy czynnik, potężnie podkreślający nierozdzielność ziem dawnego królestwa. Czynnikiem tym był kult św. Stanisława. Stracony biskup za życia odegrał ujemną rolę polityczną. W paręset lat później legenda o nim walnie dopomogła krajowi. Poszły w zapomnienie i nikogo już nie obchodziły stare spory Śmiałego z możnowładztwem. Wielki talent literacki Wincentego Kadłubka stworzył i narzucił umysłom wizję ofiary, poniesionej przez biskupa za cały kraj, nadał sprawie zupełnie nowe znaczenie, uczynił z niej ideę. Stała się ona samodzielną wartością i tak tylko powinna być traktowana. Stanisław ze Szczepanowa żywy, rzeczywisty - ten, który działał w stuleciu XI - i wyobrażenie o nim powszechnie przyjęte w wieku XIII to dwa odrębne tematy naszej historii. Wskutek gorliwych zabiegów duchowieństwa polskiego papież Innocenty IV ogłosił biskupa Stanisława świętym, w dekreście kanonizacyjnym przytaczając wiadomości zaczerpnięte z kroniki Kadłubka. Stało się to 17 września 1253 r. Na uroczystości zjechali do Krakowa wszyscy polscy książęta i biskupi. Kościołowi polskiemu przybył jeden dla całego kraju patron, będący w dodatku rdzennym Polakiem.”

a) Jaki czynnik w XIII wieku wspierał dążenia do zjednoczenia Polski?

b) Kto (podaj funkcję oraz imię tej osoby) i kiedy (podaj dzień, miesiąc, rok) dokonał kanonizacji biskupa Stanisława?

c) Jakie znaczenie dla polskiego Kościoła miała kanonizacja biskupa Stanisława?

Zadanie 5.

Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że „*Rzeczpospolita pod rządami ostatnich Jagiellonów była krajem tolerancji religijnej*”? Podaj dwa argumenty uzasadniające twoją odpowiedź.

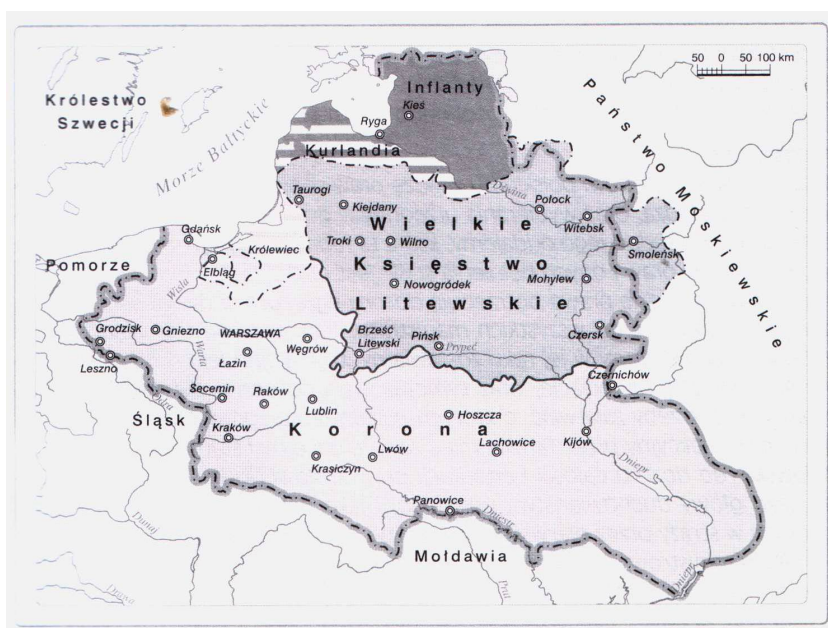
Odpowiedź: .....

Argumenty: 1/ .....

2/ .....

Zadanie 6

Zanalizuj treść mapy i wybierz odpowiedni dla niej tytuł podkreślając go. Następnie uzasadnij dokonany wybór.

a) Podkreśl wybrany tytuł:

Korona i Wielkie Księstwo Litewskie w II połowie XIV w.

Korona i Wielkie Księstwo Litewskie w II połowie XV w.

Rzeczpospolita Obojga Narodów w II połowie XVI w.

b) Uzasadnienie wyboru:

.....
.....

Zadanie 7

Rozstrzygnij, czy podane informacje są prawdziwe, czy fałszywe. W odpowiednich rubrykach ostatniej kolumny tabeli wpisz całe słowo „prawda” lub „fałsz”.

Lp.	Informacja	„Prawda” lub „Fałsz”
1.	Pompa funebris to okazałe uroczystości zaślubin, mające bogatą oprawę artystyczną, charakteryzujące się przepychem i rozrzutnością organizatorów uroczystości.	
2.	Za panowania Augusta III tylko jeden sejm walny, w roku 1736, nie został zerwany.	
3.	Pierwszym polskim czasopismem, ukazującym się przez dziesięć lat, w XVII w. był <i>Merkuriusz Polski Ordynaryjny</i> .	
4.	Egzorbitacje to określenie nadużyć i niesprawiedliwości w korzystaniu z istniejących praw w Rzeczypospolitej szlacheckiej.	
5.	Oś Saska to założenie architektoniczne, którego celem było nadanie blasku rezydencji królewskiej Augusta II Mocnego w Dreźnie.	
6.	„Hołd ewentualny” to forma hołdu przyjęta w traktacie welawsko- bydgoskim. Hołd ten miały składać stany pruskie przedstawicielom Rzeczypospolitej przy każdej zmianie na tronie Prus Książęcych.	

Zadanie 8

Wykorzystując wiedzę pozaźródłową i po przeanalizowaniu tekstu źródłowego odpowiedz na pytania.

Fragment *Warszawianki*

Oto dziś dzień krwi i chwały,
Oby dniem wskrzeszenia był!
W tęczę Franków Orzeł Biały
Patrząc, lot swój w niebo wzbił.
Słońcem lipca podniecany
Woła do nas z górnych stron:
„Powstań, Polsko, skrusz kajdany,
Dziś twój tryumf albo zgon!”

Pieśń *Warszawianka* została napisana pod wpływem wybuchu powstania listopadowego.

A. Rozstrzygnij, do jakiego wydarzenia nawiązują **podkreślone w jej tekście** sformułowania?

-.....

B. Podaj **nazwę państwa**, w którym do niego doszło?

-.....

Zadanie 9

Porównaj przekaz propagandowy zawarty w karykaturze z tekstem umieszczonym poniżej. Odpowiedz na pytania ze źródeł i wiedzy pozaźródłowej.

Fragment opracowania historycznego.

Powstanie listopadowe trwało przeszło 10 miesięcy i stawiało czoło największej potędze militarnej Europy. Naród Polski uzbroił około 140 tys. ludzi, toczył walkę jak równy z równym i przejściowo odnosił sukcesy. O klęskę powstania w większej mierze niż nierówność sił i środków, przesądziło jego kierownictwo. Od początku do końca znajdowało się ono w ręku ludzi, którzy powstania nie chcieli, w jego powodzenie nie wierzyli i szukali tylko sposobu jego zakończenia. Powstanie zaczęli szlachecy rewolucjoniści, zaczęli je w

obronie zagrożonej konstytucji, w nadziei wywalczenia niepodległości. Podchorążowie i belwederczycy najściślej związani ze szlachtą, nie wyobrażali sobie jednakże sprawy narodowej bez szlacheckiego kierownictwa i sami oddali władzę w ręce przeciwników.

Cyt. za: S. Kieniewicz, *Historia Polski 1795 -1918*, Warszawa 1997, s. 113-114.

„Polska w okresie walk o niepodległość”

1. W jaki sposób w karykaturze przedstawiona jest Polska podczas powstania listopadowego?

2. Kto stał na czele Spisku Podchorążych (imię i nazwisko)?

3. Kto został pierwszym dyktatorem powstania listopadowego (imię i nazwisko)?

4. O jakie „przejściowe sukcesy” chodziło Stefanowi Kieniewiczowi. Podaj nazwy trzech miejscowości, w których wojska powstańcze odniosły sukces i nazwisko dowódcy polskich wojsk, który dowodził żołnierzami RP?

5. Na podstawie definicji podaj pojęcie, które opisuje postawę większości dowódców w postaniu listopadowym. „Człowiek współpracujący z przeciwnikiem, celowo działający na zwłokę, asekurant, etymologia tego słowa pochodzi od przydomka Fabiusza Maksimusa, który będąc świadom przewagi Kartaginy unikał starcia wojsk rzymskich z Hannibalem”

6. Czy opinia wyrażona przez autora karykatury znajduje potwierdzenie w tekście historyka. Uzasadnij wykorzystując zarówno karykaturę jak i tekst?

10. Na podstawie poniższego tekstu i własnej wiedzy wykonaj zadania 1.–2.

Polacy!

Wybiła godzina, w której marzenie święte ojców waszych i dziadów może się urzeczywistnić. Półtora wieku temu żywe ciało Polski poszarpane zostało na kawałki, lecz dusza jej nie umarła. Żyła ona nadzieją, iż nadejdzie godzina zmartwychwstania narodu polskiego i pogodzenia się braterskiego z Wielką Rosją. Wojska rosyjskie niosą wam błogą wieść tego pogodzenia. Niech znikną granice, które rozdzieliły na kawałki naród polski! Niech złączy się on w jedną całość pod berłem cesarza rosyjskiego! Pod berłem tym odrodzi się Polska, wolna pod względem swej wiary, języka i samorządu. [...] Z sercem otwartym i bratersko podaną dłonią idzie do was na

spotkanie Wielka Rosja. Wierzy ona, iż nie zardzewiał miecz, który rozgromił wroga pod Grunwaldem. Od brzegów Oceanu Spokojnego do Mórz Północnych dążą hufce rosyjskie. Jutrzemka nowego życia świta dla was. Niech zabłyśnie w tej jutrzence znamię Krzyża, symbol cierpienia i zmartwychwstania narodów.

Naczelnny Główny Dowodzący, generał-adiutant Mikołaj

St. Petersburg, 14 sierpnia 1914 r.

K.W. Kumaniecki, *Odbudowa państwowości polskiej. Najważniejsze dokumenty (1912–styczeń 1924)*, Warszawa-Kraków 1924

1. Odezwa Mikołaja Mikołajewicza została wydana po rozpoczęciu działań wojennych między:

- A. Rosją a Polską.
- B. Polską a Niemcami.
- C. Rosją a Niemcami i Austro-Węgrami.
- D. Polską a Niemcami, Rosją i Austro-Węgrami.

2. Wyjaśnij, odwołując się do historii stosunków polsko-rosyjskich sprzed 1914 r., dlaczego sformułowanie: „z sercem otwartym i bratersko podaną dłonią idzie do was na spotkanie Wielka Rosja” mogło dla wielu Polaków nie brzmieć przekonująco.

.....
.....